

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 75/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Advokátska kancelária, Holubyho 51, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin a jeho rozsudkom č. k. 20 P 342/2010-649 z 29. mája 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9 CoP 64/2015-708 z 12. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom č. k. 20 P 342/2010-649 z 29. mája 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 CoP 64/2015-708 z 12. novembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresný súd styk sťažovateľa (otca) s maloletou dcérou ██████████ zakázal, čím zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 16 P 140/2007 zo 14. decembra 2007. Okresný súd, prihliadajúc na doplnené dokazovanie znaleckým posudkom súdnym znalcom ██████████, ako aj s prihliadnutím na výsledky ďalšieho dokazovania, vo vzájomnej súvislosti a zohľadnením platnej právnej úpravy zakázal styk sťažovateľa s maloletou ██████████ ustáliac, že v súčasnosti nie je žiaduca akákoľvek ďalšia konfrontácia maloletej so sťažovateľom, z ktorého má stále veľký strach, a keby bolo na nej, nechce sa s ním už nikdy stretnúť, zničil jej detstvo. Okresný súd konštatoval, že pokiaľ i zákaz styku nie je práve tým najsprávnejším modelom fungovania rodičov a detí, v súčasnosti je tým najlepším rozhodnutím, je v zvrchovanom záujme maloletej ██████████.

2.1 Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

„Po preskúmaní veci odvolací súd zastal názor, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver, svoje rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

Pokiaľ i otec v podanom odvolaní poukazoval, že okresnému súdu doručil námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi a táto bez toho, aby predložila námietku zaujatosti nadriadenému súdu, vo veci ďalej konala a rozhodovala, je potrebné uviesť, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nebráni odvolaciemu súdu, aby pri preskúmaní rozhodnutia posúdil túto otázku samostatne.

Hoci v zmysle § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, toto ustanovenie je potrebné vykladať širšie v nadväznosti na článok 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článok

46 ods. 1 Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je garantovaná neustrannosť, nezávislosť a nezaujatosť konajúceho sudcu.

Nemožno však pritom prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (článok 48 ods. 1 Ústavy SR). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že otec maloletej neuviedol zákonom uznaný dôvod zaujatosti, na základe ktorého by sa spochybnila nezaujatosť zákonnej sudkyne, ktorá rozhodovala v prejednávanej veci. Samotný subjektívny názor, že v osobe konajúcej sudkyne boli dané okolnosti vylučujúce ju z prejednávania a rozhodovania veci, nezakladá bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jej neustranného a nezaujatého rozhodovania. Ani z predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť sudkyne, ktorá rozhodovala v prejednávanej veci, nakoľko ani zo skutočností poukazovaných otcom nemožno vyvodiť akýkoľvek kvalifikovaný vzťah zákonnej sudkyne k inému účastníkovi konania - matke maloletej, resp. že by tu bol akýkoľvek vzťah zákonnej sudkyne k predmetu prejednávanej veci.

Po zrušení veci odvolacím súdom zákonná sudkyňa vykonala dokazovanie v zmysle intencií zrušujúceho uznesenia, vykonala dokazovania v zmysle dôkazných návrhov účastníkov konania. Po vyhodnotení všetkých dôkazov tak jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti, s prihliadnutím na to, čo v priebehu konania vyšlo najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci vo veci rozhodla.

Zaujatosť zákonnej sudkyne nemožno vyvodiť ani z toho, že jej rozhodnutie opätovne vyznelo v neprospech otca, nakoľko rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania. Iba z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby účastníkovi konania bola daná odpoveď na všetky podstatné, zásadné otázky.

Podľa názoru odvolacieho súdu rozsudok okresného súdu všetky tieto atribúty obsahoval a naplňal, nakoľko okresný súd dostatočne podrobným a zrozumiteľným

spôsobom odôvodnil, z akých skutočností pri rozhodovaní vychádzal, prečo zakázal styk otca s maloletou a nepripustil možnosť prípadného stretávania sa otca s maloletou aspoň v minimálnom časovom priestore, v prítomnosti tretej osoby.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V danom prípade sa odvolací súd plne stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia zo strany okresného súdu, ktoré dalo dostatočne zrozumiteľnú, presvedčivú a podrobnú odpoveď na všetky otázky, ktoré súviseli s rozhodnutím vo veci samej. Ani v podanom odvolaní otec maloletej neuviedol skutočnosti, s ktorými by sa okresný súd nevysporiadal. Za daného stavu odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je vhodné ďalej nútiť maloletú [REDAKOVANÉ] a nie je to ani v jej záujme, k tomu, aby sa v akomkoľvek, i keď v minimálnom rozsahu stretávala s otcom, či už osamote alebo v prítomnosti inej osoby. Naopak je potrebné vytvoriť jej priestor na to, aby si všetky skutočnosti vysporiadala sama so sebou, veď i pre ňu celé konanie muselo byť nesmiernou psychickou záťažou. Ako naznačil okresný súd, zákaz styku je krajným riešením, avšak nútiť dieťa k určitému správaniu súdmi, políciou a sociálnymi pracovníkmi, nie je tak v jeho záujme, ako ani v záujme nadviazania a obnovenia akýchkoľvek ďalších vzťahov s otcom. Došlo by iba k ďalšiemu prehlbovaniu averzie a k riešeniu situácie by to určite neprispelo.

Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).“

3. Sťažovateľ rozdelil svoje námietky proti napadnutým rozsudkom (a postupu okresného súdu) do 2 celkov.

3.1 Po prvé – sťažovateľ namieta, že okresný súd zdržiaval doručenie rozhodnutí vydaných v konaní pred okresným súdom účastníkom konania. Vychádzajúc z tohto presvedčenia, podal sťažovateľ 25. januára 2013 námietku zaujatosti a sťažnosť voči konajúcej sudkyne. Podľa sťažovateľa napriek opísaným jednotlivým krokom sudkyne v konaní vedenom na okresnom súde sp. zn. 20 P 342/2010 a napriek obsahu námietky zaujatosti, o zaujatosti/nezaujatosti sudkyne sa podľa slov sťažovateľa nekonalo, a to pritom

na zaujatost' sudkyne upozornil aj v podanom odvolaní proti napadnutému rozsudku. Podľa sťažovateľa krajský súd v napadnutom rozsudku nedostatočne reagoval na argumenty sťažovateľa týkajúce sa zaujatosti konajúcej sudkyne.

3.2 Po druhé – sťažovateľ namieta, že spôsob vykonávania dôkazov pred okresným súdom nebol v súlade so zákonom a došlo k porušeniu jeho ústavných práv týmto postupom okresného súdu. Sťažovateľ uvádza, že prvostupňový súd predstieral vykonanie dokazovania na pojednávaní pripojenými súdnymi spismi. Tieto však neboli podľa slov sťažovateľa nikdy pripojené. Napriek tomu, že súdnemu znalcovi boli položené otázky komplexného zhodnotenia o. i. aj z informácií, ktoré vyplývali z pripojených spisov, bol mu podľa náhľadu sťažovateľa predložený len spis zn. 20 P 342/2010 bez pripojených spisov. Ak nie sú pripojené spisy a sú len konštatované v zápisnici, je sťažovateľ toho názoru, že nie je možné takýto postup považovať za súladný s dikciou čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak na odvolací argument, ktorý poukazuje na takýto postup, odvolací súd nereaguje, zakrývajúc sa za ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, nie je podľa presvedčenia sťažovateľa možné hovoriť o zachovaní práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolací súd by sa podľa názoru sťažovateľa priblížil k zachovaniu tohto práva aspoň konštatáciou, že nejde o relevantnú argumentáciu, na ktorú je potrebné reagovať. Sťažovateľ je však presvedčený, že ide o relevantnú argumentáciu aj v rovine ústavnoprávnej – priebeh dokazovania je dopredu a presne zákonom stanoveným postupom, na ktorý podľa sťažovateľa poukazuje čl. 46 ods. 1 ústavy.

3.2.1 V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej tvrdí, že v jeho prípade sa sudkyňa rozhodla vykonať „pohovor“ s maloletou dcérou mimo pojednávania. O tomto pohovore existuje podľa slov sťažovateľa len záznam v spise na č. l. 606 – 607, ktorý podpísala sama sudkyňa. Ak sa dôkazy majú vykonávať na pojednávaní, ich skutočný obsah je podľa mienky sťažovateľa možné spätne opakovať prostredníctvom prehratia zvukového záznamu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa ide o dôležitý prvok, ktorý možnosť kontroly zachováva napr. aj neprítomnému účastníkovi. Napriek tomu z pohovoru s maloletou nebol podľa tvrdenia sťažovateľa vyhotovovaný takýto zvukový záznam. Podľa sťažovateľa pritom výsledok tohto údajného pohovoru používa prvostupňový súd na odôvodnenie svojho rozhodnutia, a to vo významnej miere. Maloleté dieťa mohlo byť podľa presvedčenia sťažovateľa

vypočuté aj bez prítomnosti kohokoľvek iného na pojednávaní – v takom prípade by však existoval zvukový záznam. Skutočný obsah tohto dôkazného prostriedku je už pre sťažovateľa nezistiteľný. Ani táto skutočnosť a ani rozhodnutie vykonať dokazovanie týmto spôsobom podľa sťažovateľovho názoru nezodpovedajú čl. 48 ods. 2 ústavy.

3.2.2 Kombinácia spôsobu vykonania, resp. nevykonania dokazovania s tým, ako sťažovateľ opisoval javovú stránku poskytovania spravodlivosti, viedla podľa sťažovateľa v konečnom dôsledku vzhľadom na charakter konania k porušeniu jeho základného práva zaručeného čl. 41 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru.

4. Sťažovateľ navrhol vydať tento nález:

„Základné práva [redacted] podľa čl. 41 ods. 1, ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základné práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn.: 20P/342/2010 a jeho rozsudkom sp. zn.: 20P/342/2010-649 zo dňa 29.05.2015 porušené boli.

Základné práva [redacted] podľa čl. 41 ods. 1, ods. 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 9CoP/64/2015-708 zo dňa 12.11.2015 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn.: 9CoP/64/2015-708 zo dňa 12.11.2015 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

[redacted] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16,- EUR ..., ktorú je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu

7. Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia jeho ústavných práv aj postupom a napadnutým rozsudkom okresného súdu.

7.1 Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

7.2 Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

7.3 Zo sťažnosti je nepochybné, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom rozsudku okresného súdu, keďže odvolanie predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu

8. Predmetom sťažnosti v tejto časti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej krajský súd porušil jeho ústavou a dohovorom garantované práva vo veci rozhodovania o úprave

rodičovských práv a povinností k maloletej dcére sťažovateľa z dôvodov citovaných v tomto uznesení v bode 3 a nasl.

9. Posudzujúc ako prvé sťažovateľovu námietku porušenia jeho práva na nestranný súd tým, že sa ani na odvolacom súde riadne nerozhodlo o jeho námietke zaujatosti sudkyne konajúcej vo veci na prvostupňovom súde, ústavný súd vo všeobecnosti uvádza, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania (porov. Barak, A. Judge in a Democracy. Princeton University Press, 2008, s. 101 a nasl.), resp. nevzniká navonok legitímny dojem, že by takýto záujem mohol mať. Rozhodovanie sudcom, ktorý nie je nestranný, nie je len popretím rovnosti účastníkov konania, ale ide svojím spôsobom aj o rozhodovanie vo vlastnej veci (*nemo iudex in causa sua*; porov. bod 5 uznesenia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 11. júna 2010 č. k. Nao 46/2010-78; dostupné na internete: www.nssoud.cz), a vôbec o popretie zmyslu súdnictva a práva.

9.1 Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu ľudskoprávneho, z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (*Piersack v. Belgicko*, sťažnosť č. 8692/79, rozsudok ESLP z 1. 10. 1982; *Pohoska v. Poľsko*, sťažnosť č. 33530/06, rozsudok ESLP z 10. 1. 2012). Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (*Olujić v. Chorvátsko*, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (*Kinský v. Česká republika*, sťažnosť č. 42856/06, rozsudok ESLP z 9. 2. 2012, bod 87). Nestrannosť je vo vnímaní ESLP absenciou zaujatosti či predsudku vo veci, pričom nestrannosť môže byť overovaná už spomenutým subjektívnym a objektívnym testom.

9.2 Východiskom je subjektívny test, v ktorom sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa

predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Takýmto „opakom“ môže byť sudcom prejavené nepriateľstvo, neznášanlivosť alebo ak si napríklad sudca z osobných dôvodov vyhradí prerokovanie veci pre seba. Požiadavka nestrannosti nemôže byť dostatočne naplnená len subjektívnym testom, ktorý je náročný z hľadiska preukazovania.

9.3 Na subjektívny test teda plynule nadväzuje test objektívny, ktorý si všíma, či sudca vykazuje legitímne pochybnosti z hľadiska jeho nestrannosti. Tu je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie (ne)strannosti („*Justice must not only be done, it must also be seen to be done*“). Podľa ESĽP musí byť ustálené, či existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcov, a v tomto zmysle môže mať aj zdanie určitú dôležitosť, pretože „v stávke“ je dôvera, ktorú musia súdy v spoločnosti vzbudzovať, nehovoriac o dôvere samotných účastníkov konania (Daktaras v. Litva, sťažnosť č. 42095/98, rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000, bod 32). Ústavný súd dodáva, že súčasne s dôverou, na ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti aspirovať, je cez ňu „v stávke“ aj autorita súdnych rozhodnutí.

9.4 Podstatou námietok sťažovateľa je, že ani krajský súd sa nevysporiadal s jeho námietkou, že sudkyňa tým, že nezabezpečila včasné doručenie rozhodnutí vydaných v konaní pred súdom prvého stupňa, je zaujatá v prospech matky maloletej dcéry a v neprospech sťažovateľa.

9.5 Na tomto mieste je nutné vysloviť, že čo sa týka subjektívneho testu nestrannosti, namietnutá sudkyňa sa k námietke vyjadrila prípisom (v spise č. I. 309), v ktorom uviedla, že s účastníkmi konania sa nepozná a vo veci sa necíti byť zaujatá, jej postoj k obom účastníkom je nestranný.

9.6 Ústavný súd sa tak sústreďí na skúmanie prítomnosti dôvodov zaujatosti sudkyne prizmou objektívneho testu nestrannosti, na základe námietok sťažovateľa urobených v režime *iudex suspectus*.

9.7 Ústavný súd primárne poznamenáva, že *in abstracto* dôvodom na vylúčenie sudcu/-ov nemôže byť jeho/ich procesný postup (a rozhodovanie) v prerokúvanej veci alebo v rozhodovaní v iných veciach (porov. *mutatis mutandis* III. ÚS 679/2014, uznesenie

Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. Nao 188/2015, bod 11). Pri posúdení existencie dôvodov vylúčenia sudcu/-ov je v tejto súvislosti potrebné vychádzať aj z právnej úpravy obsiahnutej v § 49 ods. 3 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého „*dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti*“ (obdobne už neplatná a neúčinná právna úprava Občianskeho súdneho poriadku v § 14 ods. 3 upravovala: „*Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.*“).

9.8 V rámci skúmania možnej prítomnosti dôvodov vylúčenia konajúcej sudkyne v zmysle sťažovateľových námietok je potrebné in concreto uviesť, že pokiaľ sudkyňa pracovala na vypracovaní písomného znenia rozhodnutia dlhší čas, alebo dochádzalo k iným prieťahom v doručovaní niektorých prvostupňových rozhodnutí účastníkom konania, nemožno len na tomto základe tvrdiť, že sudkyňa je zaujatá v neprospech niektorého z účastníkov. Ide predovšetkým o procesný postup sudkyne vo veci, ktorý nie je dôvodom na vylúčenie sudkyne, resp. dôvodom na konštatovanie jej zaujatosti v neprospech niektorého z účastníkov konania.

9.9 Z tohto dôvodu krajský súd správne posúdil a uviedol, že v danej veci nebol dôvod konštatovať zaujatosť konajúcej sudkyne prvého stupňa a nebolo potrebné rušiť napadnutý rozsudok okresného súdu z dôvodu, že by v danej veci na okresnom súde rozhodovala sudkyňa, ktorá mala byť vylúčená.

9.10 K námietke sťažovateľa, že o jeho námietke zaujatosti nebolo riadne rozhodnuté, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svoje námietky týkajúce sa zaujatosti konajúcej sudkyne predniesol v odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu a krajský súd sa s týmito námietkami riadne a ústavne konformne vysporiadal. Nie je teda pravdivé tvrdenie, že o jeho námietke zaujatosti sudkyne nebolo v jeho veci rozhodnuté.

10. K druhému okruhu námietok sťažovateľa, že okresný súd nevykonával dôkaz vypočítania maloletej dcéry spôsobom predpokladaným zákonom a že ani krajský súd toto pochybenie nenapravil, ústavný súd uvádza, že spôsob vykonávania jednotlivých dôkazov je

záležitosť aplikácie jednoduchého práva (podústavného práva/einfaches Recht) a ústavný súd nie je v zásade oprávnený zasahovať (s výnimkou extrémnej svojvôle pri aplikácii právnych predpisov zo strany konajúcich súdov) do procesu aplikácie jednoduchého práva všeobecnými súdmi, keďže manažovanie procesu dokazovania patrí výlučne do kompetencie všeobecných súdov.

10.1 Ústavný súd k tomu uvádza, že okresný súd v napadnutom rozsudku riadne odôvodnil, ako sa s tým-ktorým dôkazom vysporiadal (a to aj výpoveďou maloletej dcéry) a na tieto závery okresného súdu krajský súd v napadnutom rozsudku reagoval ústavne aprobovatelným spôsobom, pričom všeobecné súdy dali odpoveď aj na ťažiskové argumenty sťažovateľa týkajúce sa vhodnosti stretávania (styku) s maloletou (vychádzajúc aj z názoru maloletej dcéry, ktorý bol podrobne opísaný v napadnutom rozsudku okresného súdu, ku ktorému mal sťažovateľ možnosť argumentovať v podanom odvolaní). Navyše sťažovateľ ako účastník konania mal po celý čas v priebehu konania na okresnom súde prístup k spisu a bol oboznámený s obsahom výpovede maloletej dcéry, ktorý sa uskutočnil 2. mája 2015 v kancelárii sudkyne za prítomnosti kolíznej opatrovníčky.

10.2 Ani v tomto smere nemožno dospieť k záveru o porušení procesných ústavných práv sťažovateľa.

11. Na základe popísaných záverov ústavného súdu k jednotlivým námietkam sťažovateľa ústavný súd uzatvára, že nie je možné dospieť k záveru o porušení ním označených ústavných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu (a teda nebolo by možné dospieť k opaku ani po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie), a preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2017